

DE TAAALKANJERS SPELLING

DE TAALKANJERS SPELLING

Leerjaar 5 – B-deel
Spellingboek

Ontwerp omslag: Studio ZWAM
Ontwerp binnenwerk: Bananas
Opmaak binnenwerk: PPMP Prepress
Tekeningen: 3Link, Sarah Wouters, Stefaan Provijn
Illustratieverantwoording: Fotolia.com: ALF photo, anankml, AntonioDiaz, auremar, Balint Radu, Danny, donatas1205, dsom, Eric Isselée, F16-ISO100, fotoslaz, gmeviphoto, JackF, Jürgen Fälchle, mshch, nattan726, nikolych, Peter, phive2015, pure-life-pictures, rupbilder, scalaphotography, sergiy1975, sucharat, torriphoto, Valeriy Kirsanov, vladimirfloyd, Yasonya

NUR 191

© Plantyn nv, België

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgever. Uitgeverij Plantyn heeft alle redelijke inspanningen geleverd om de houders van intellectuele rechten op het materiaal dat in dit leermiddel wordt gebruikt, te identificeren, te contacteren en te honoreren. Mocht u ondanks de zorg die daaraan is besteed, van oordeel zijn toch rechten op dit materiaal te kunnen laten gelden, dan kunt u contact opnemen met uitgeverij Plantyn.

Thema 3

Spinsels en andere verzinsels

Dit kan ik al!

- Ik kan de apostrof gebruiken bij het weglaten van letters.
- Ik kan de apostrof gebruiken bij het schrijven van meervouden.

Deze les gaat over ...

1 'n Quiz

■ Noteer de woorden uit de quiz in het juiste vak.

apostrof bij het weglaten van letters	apostrof bij het vormen van het meervoud
's morgens _____	auto's _____
's middags _____	ski's _____
's avonds _____	paraplu's _____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Gebruik van de apostrof

• Als weglatingsteken

Je plaatst de apostrof op de plaats waar je iets weglaat.

Voorbeelden:

Aan het begin van een zin: **H**et is maandag. 't Is maandag.
Het eerste volledige woord schrijf je dan met een hoofdletter.

Aan het begin van een woord: Heb je **h**em gezien? Heb je 'm gezien?

Midden in een woord: Dat is **m**ijn vriend. Dat is m'n vriend.

• Bij meervouden

Woorden die eindigen op a, i, o, u of y krijgen een meervoud op 's.

Voorbeelden:

de auto veel auto's
de baby drie baby's

Aan de slag!

2 Laat j' iets weg of zijn 't er meer?

- Lees de woorden met apostrof.
- Schrijf de woorden over in het juiste vak.

ski's – 's ochtends – m'n – menu's – auto's – 't is – 's nachts – diploma's

Je laat iets weg.	Het zijn er meer.
's ochtends _____	ski's _____
m'n _____	menu's _____
't is _____	auto's _____
's nachts _____	diploma's _____
_____	_____

3 'n Uitstapje

- Schrijf de zinnen over.
- Schrijf wat korter kan met een apostrof.
- Zet de gekleurde woorden in het meervoud.
- Kijk naar het voorbeeld.

Des zomers maken wij vaak **een uitstapje**.
's Zomers maken wij vaak uitstapjes.

We vertrekken dan des morgens in alle vroegte.

We vertrekken dan 's morgens in alle vroegte. _____

Als het regent, nemen we onze **paraplu** mee.

Als 't regent, nemen we onze paraplu's mee. _____

Des middags gaan we iets drinken en bestellen we **een cola**.

's Middags gaan we iets drinken en bestellen we cola's. _____

Onze **camera** nemen we ook altijd mee.

Onze camera's nemen we ook altijd mee. _____

We nemen **een foto** en drukken die des anderendaags af.

We nemen foto's en drukken die 's anderendaags af. _____

Des avonds rijden we moe weer met onze **auto** naar huis.

's Avonds rijden we moe weer met onze auto's naar huis.

Des nachts zal ik wel lekker dromen.

's Nachts zal ik wel lekker dromen.

4 Nog meer apostroffen

- Noteer het meervoud van de woorden in de juiste zin.

diploma – casino – kilo – papa – programma – collega – piano – zebra – taxi

Mijn zus heeft twee **diploma's** _____: een van leerkracht en een van kapster.

In de dierentuin blijf ik graag naar de **zebra's** _____ kijken.

Naar welke **programma's** _____ kijk jij graag op televisie?

Mijn vader gaat na het werk iets drinken met zijn **collega's** _____.

Aan de luchthaven staan veel **taxi's** _____ te wachten.

In **casino's** _____ kun je veel geld verliezen.

Wij bezoeken een museum waar veel **piano's** _____ te bezichtigen zijn.

Op Vaderdag worden alle **papa's** _____ in de watten gelegd.

Ik eet heel graag appels en zou er **kilo's** _____ van kunnen eten.

5 Dictee met z'n tweeën

- Werk samen met je buur.
- Zoek vijf woorden met apostrof en dicteer die aan je buur.
- Daarna dicteert je buur jou vijf woorden.
- Kijk samen na en bespreek de fouten.

eigen antwoord _____

Flits!

- Luister goed.
- Vul de ontbrekende woorden in.

- 1 Een dagje op **ski's**_____.
- 2 **'s Morgens**_____ vertrekken we richting bergen.
- 3 We stappen in de lift en passeren daarbij enkele **mama's**_____ en
____ **papa's**_____.
- 4 **'s Middags**_____ skiën we vrolijk de berg af.
- 5 Daarna drinken we nog enkele **cola's**_____ in het dal.

- Een foutje mag. Schrijf het hier eenmaal goed.
Vertel me hoe je het doet!

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik leerde het gebruik van de apostrof verder toepassen.

LES 2

Vredelievend of wraakzuchtig?

Dit kan ik al!

- Ik kan woorden met een bijzondere uitspraak schrijven.
- Ik kan samengestelde woorden schrijven.

Deze les gaat over ...

1 Cijfercode

- Ontcijfer de cijfercode.
- Schrijf de woorden op.

1 = a 2 = e 3 = o 4 = d 5 = k 6 = n 7 = r 8 = t 9 = w

9 7 1 8

wrat _____

9 7 3 2 8 2 6

wroeten _____

9 7 2 2 4

wreed _____

9 7 1 1 5

wraak _____

9 7 3 5

wrok _____

9 7 1 5

wrak _____

Aan de slag!

2 Vrolijk wroeten

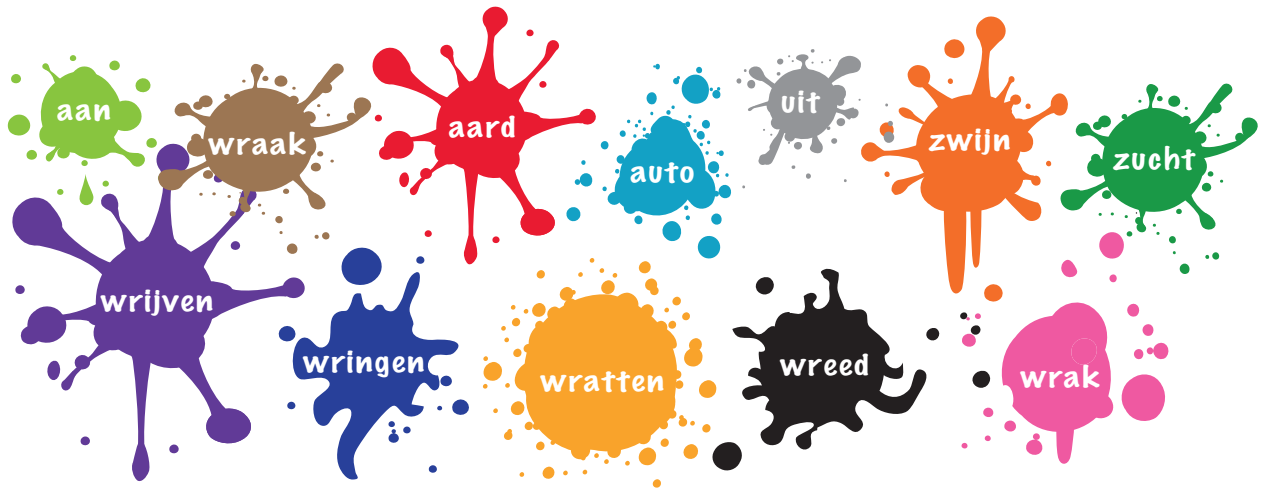
- Kleur de beginletters van elk woord.
- Schrijf de woorden over in het goede vak.

wreed – vrolijk – vriend – vroeg – wraak – wriemelen – wroeten – vrijdag – wringen – vraagstuk

vr-	wr-
vrolijk _____	wreed _____
vriend _____	wraak _____
vroeg _____	wriemelen _____
vrijdag _____	wroeten _____
vraagstuk _____	wringen _____

3 Nieuwe woorden

- Maak nieuwe woorden.
- Zoek twee woorden die samen een goed woord vormen.
- Schrijf de woorden op.

aanwrijven _____ uitwringen _____ wrattenzwijn _____
 wreeddaard _____ autowrak _____ wraakzucht _____

4 Vriendschap of wrok?

- Vul bij elk woord de juiste beginletters in: vr- of wr-.
- Schrijf de woorden daarna in het juiste vak.

vr__iendschap wr__oeging vr__ijwilliger wr__aaklust
 wr__eedaard vr__rouwelijk vr__eselijk wr__ijving
 vr__iendinnen wr__iemelen wr__ingen vr__eemdeling
 wr__evelig vr__raagstuk vr__uchten wr__raagteken

vr-	wr-
vriendschap _____	wroeging _____
vrijwilliger _____	wraaklust _____
vrouwelijk _____	wreeddaard _____
vreselijk _____	wrijving _____
vriendinnen _____	wriemelen _____
vreemdeling _____	wringen _____
vraagstuk _____	wrevelig _____
vruchten _____	_____
vraagteken _____	_____

5

Over wrattenzwijnen en waterwratten

- Zoek de betekenis van de woorden op.
- Gebruik een woordenboek of zoek op internet.
- Noteer bij elk woord een passende omschrijving.

eigen antwoord

wrattenzwijn Ander woord voor knobbelzwijn

Aan de zijkant van de bek heeft het dier slagstanden.

waterwratten Vorm van wratten die worden veroorzaakt door een virus

wrok Opgekropt haatgevoel

Blijvend gevoel van onvrede

wriemelen Naar alle kanten door elkaar heen bewegen

Met je vingers ergens in wroeten

Flits!

- Luister goed.
- Schrijf de zinnen op.

1 De vriendinnen wringen zich naar de eerste rij.

2 De dokter bevriest de wratten op mijn voet.

3 Ben jij wraakzuchtig of vredelievend?

- Een foutje mag. Schrijf het hier eenmaal goed.
Vertel me hoe je het doet!

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik leerde samenstellingen met wr-woorden schrijven.

Dit kan ik al!

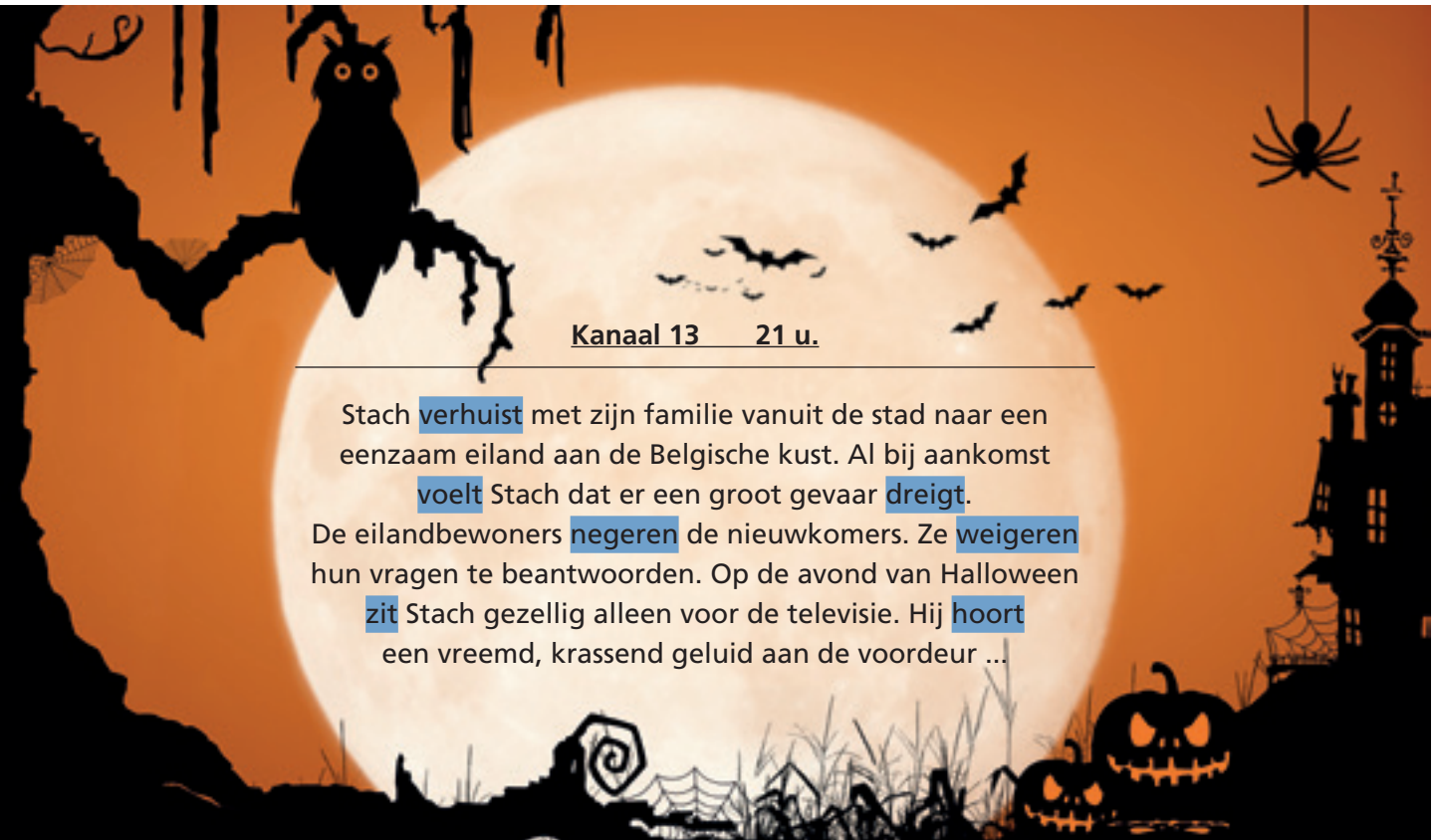
- Ik kan werkwoorden vervoegen in de tegenwoordige tijd.

Deze les gaat over ...

1 Een spannende griezelfilm

De Taalkanjers willen van Halloween een spannende avond maken. Ze bekijken allemaal samen in de caravan een griezelfilm.

- Lees de korte inhoud van de griezelfilm.
- Duid in de tekst alle persoonsvormen in de tegenwoordige tijd aan.

- Vul de persoonsvormen op de juiste plaats in de tabel in.
- Vul de rest van de tabel aan.

stam	stam + t	meervoud
verhuis _____	verhuist _____	verhuizen _____
voel _____	voelt _____	voelen _____
dreig _____	dreigt _____	dreigen _____
negeer _____	negeert _____	negeren _____
weiger _____	weigert _____	weigeren _____
zit _____	zit _____	zitten _____
hoor _____	hoort _____	horen _____

Aan de slag!

2

Kiezen wat past

6

- Lees de zin.
- Onderstreep het onderwerp.
- Vul de juiste vorm van het werkwoord in.

- Mama doet _____ (doe – doet – doen) boodschappen op zaterdag.
- Ik vind _____ (vind – vindt – vinden) dat jij een mooi rokje draagt vandaag.
- Beantwoord _____ (Beantwoord – Beantwoordt – Beantwoorden) jij die vraag?
- Papa houdt _____ (houd – houdt – houden) niet van spruiten.
- Vind _____ (Vind – Vindt – Vinden) jij spruiten lekker?
- De voetballer wedt _____ (wed – wedt – wedden) op zijn eigen wedstrijd.

3

Griezel je mee?

7

- Noteer van elk werkwoord de stam.
- Onderstreep het onderwerp.
- Vul de juiste vorm van het werkwoord in.

3.1

3.1

infinitief

stam

rijden	<u>rijd</u> _____	Jonas <u>rijdt</u> _____ elke dag met de fiets naar school.
zitten	<u>zit</u> _____	Hij <u>zit</u> _____ al in het vijfde leerjaar.
houden	<u>houd</u> _____	<u>Houdt</u> _____ <u>de portier</u> de wacht aan de ingang?
bereiden	<u>bereid</u> _____	Papa <u>bereidt</u> _____ een heerlijke maaltijd.
rusten	<u>rust</u> _____	In het weekend <u>rust</u> _____ <u>ik</u> voldoende.
fluiten	<u>fluit</u> _____	Samuel <u>fluit</u> _____ een mooi liedje.
sprinten	<u>sprint</u> _____	De wielrenner <u>sprint</u> _____ naar de overwinning.
snijden	<u>snijd</u> _____	Oma <u>snijdt</u> _____ het vlees in stukken.
worden	<u>word</u> _____	<u>Wordt</u> _____ <u>je zus</u> snel boos?
raden	<u>raad</u> _____	De leerlingen <u>raden</u> _____ het antwoord.
schudden	<u>schud</u> _____	Voor ik de kaarten uitdeel, <u>schud</u> _____ <u>ik</u> ze door elkaar.
haasten	<u>haast</u> _____	<u>Haast</u> _____ <u>je moeder</u> zich ook zo vaak?
vergeten	<u>vergeet</u> _____	<u>Vergeet</u> _____ <u>jij</u> ook regelmatig een taak te maken?
ontmoeten	<u>ontmoet</u> _____	Volgende week <u>ontmoeten</u> _____ <u>wij</u> een bekend auteur.
branden	<u>brand</u> _____	Onze kachel <u>brandt</u> _____ elke avond.

4 Een vreemd krassend geluid

- Lees de tekst.
- Vul de juiste vorm in van het werkwoord dat tussen haakjes staat.

De Taalkanjers **zitten** _____ (zitten) rustig in de caravan naar de spannende film te kijken.

Er **ligt** _____ (liggen) een zak chips op tafel en er **staat** _____ (staan)

een grote fles limonade klaar. Plots **schrikt** _____ (schrikken) Ricardo.

Hij **hoort** _____ (horen) een vreemd, krassend geluid aan de deur van de caravan.

Hij **vraagt** _____ (vragen) aan de andere Kanjers om stil te zijn.

Dan **horen** _____ (horen) ze het ook: piep, krieb, piep. Het lijkt alsof

iemand **probeert** _____ (proberen) binnen te geraken.

'We **moeten** _____ (moeten) iets doen', **zegt** _____ (zeggen) Hajar.

'We **kunnen** _____ (kunnen) de tafel voor de deur schuiven',

antwoordt _____ (antwoorden) Leen. Alle leden **schuiven** _____ (schuiven) samen de

tafel voor de deur. Nu **voelen** _____ (voelen) ze zich wat geruster. Het krassende geluid

stopt _____ (stoppen). De volgende ochtend **opent** _____ (openen) Bert de

deur van de caravan. Hij _____ **springt** _____ (springen) verschrikt achteruit. Aan de deurekling

_____ **hangt** _____ (hangen) een ijzeren haak.

5 De slotscène

- Hoe zou de film uit het begin van deze les aflopen?
- Schrijf een spannende slotscène voor de film.

eigen antwoord

Flits!

- Luister goed.
- Schrijf de zinnen op.

1 De voetballer bloedt uit zijn neus.

2 Een piloot rijdt niet met een sneltrein.

3 Vergoedt je vader jou als je een klusje doet?

4 Ik vermoed dat het morgen gaat regenen.

- Een foutje mag. Schrijf het hier eenmaal goed.
Vertel me hoe je het doet!
-
-
-
-

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik leerde werkwoorden zoals branden vervoegen in de tegenwoordige tijd.

Weeroefeningen

Les 1

1.1

- Omkring wat juist is.
- Gebruik wat je omkringd hebt in een zin.

Zinnen zijn eigen antwoord.

9

Het is → 't ls – 'T is – t' ls

een paraplu → veel parapluus – veel paraplu's – veel paraplus

een radio → veel radioos – veel radios – veel radio's

een kanarie → mooie kanarie's – mooie kanari's – mooie kanaries

Les 2

2.1

- Wat komt op de plaats van het vraagteken?
- Kies uit vr- en wr-.
- Schrijf de woorden goed op.

?eugde vreugde

auto?ak autowrak

?iemelen wriemelen

?uchtensap vruchtensap

be?iend bevriend

uit?ingen uitwringen

be?iezen bevriezen

be?agen bevragen

?attenkruid wrattenkruid

?olijk vrolijk

- Kies twee woorden uit.
- Gebruik elk van de woorden in een goede zin.

eigen antwoord

3.1

7

- Noteer de stam.
- Noteer de stam + t.

infinitief	stam	stam + t
antwoorden	ik <u>antwoord</u> _____	jij <u>antwoordt</u> _____
vertellen	ik <u>vertel</u> _____	hij <u>vertelt</u> _____
verbieden	ik <u>verbied</u> _____	zij <u>verbiedt</u> _____
schelden	ik <u>scheld</u> _____	jij <u>scheldt</u> _____
verliezen	ik <u>verlies</u> _____	zij <u>verliest</u> _____
verraden	ik <u>verraad</u> _____	hij <u>verraadt</u> _____
beleven	ik <u>beleef</u> _____	hij <u>beleeft</u> _____
oefenen	ik <u>oefen</u> _____	jij <u>oefent</u> _____
worden	ik <u>word</u> _____	hij <u>wordt</u> _____
zenden	ik <u>zend</u> _____	zij <u>zendt</u> _____

Speel je mee?

- Op elke lijn staat één woord.
- Zoek het woord en schrijf het op.

b	v	r	i	e	n	d	o	<u>vriend</u> _____
w	r	a	k	p	l	r	t	<u>wrak</u> _____
a	p	k	p	o	n	y	l	<u>pony</u> _____
k	a	m	e	r	s	m	d	<u>kamer(s)</u> _____
o	v	w	r	a	t	p	m	<u>(w)rat</u> _____
b	t	o	v	r	o	e	g	<u>vroeg</u> _____
s	p	i	a	n	o	l	k	<u>piano</u> _____

Meeroefeningen

Les 1

1.1

- Schrijf de zinnen over.
- Gebruik de apostrof voor het weglaten van letters waar het kan.
- Schrijf de zinnen ook in het meervoud.

9

De kleuter droomt des nachts van een enge lama.

De kleuters dromen 's nachts van enge lama's.

De baby huilt des middags van de honger.

De baby's huilen 's middags van de honger.

De radio speelt des nachts het beste programma af.

De radio's spelen 's nachts de beste programma's af.

Het is mijn eerste uitstap naar die regio.

't Is m'n eerste uitstap naar die regio's.

Les 2

2.1

- Maak een goed woord.
- Zet de letters in de goede volgorde.
- Op de plaats van het vraagteken vul je vr- of wr- in.

? a a e r t w t

waterwrat

ij ie ? d n l k e

vriendelijk

a b ? n e e g

bevragen

i n ? ij v g

wrijving

ie l m ? e e n

wriemelen

? j d d ie g n
eu

jeugdvriend

- Kies twee woorden uit.
- Maak met elk van die woorden een goede zin.

eigen antwoord

- Vul in elke zin een passende werkwoordsvorm in.
- Kies uit de werkwoorden in het kader.

spelen – houden – antwoorden – rijden – verhuizen – verbieden –
vertellen – bevinden – woeden – verzinnen

De meester verbiedt _____ ons om in de klas te snoepen.

De trein tussen Amsterdam en Brussel rijdt _____ bijna elke dag met vertraging.

De goochelaar vertelt _____ een griezelig verhaal.

Leen houdt _____ er niet van om in de regen te voetballen.

De schrijver verzint _____ een leuke titel voor zijn spannende boek.

Waarom antwoord _____ jij niet als ik je iets vraag?

De schat bevindt _____ zich op de zeebodem.

Er woedt _____ een hevige bosbrand in een Spaans dorp.

Ella speelt _____ graag een leuk gezelschapsspel.

Mijn beste vriend verhuist _____ volgende maand naar Nederland.

Speel je mee?

- Kraak de code.
- Vul wr-, vr-, s of 's in.

★ = vr ● = wr ▲ = s ■ = 's

★ienden	<u>vrienden</u>	pyjama■	<u>pyjama's</u>
kanarie▲	<u>kanaries</u>	●oeten	<u>wroeten</u>
camera■	<u>camera's</u>	★ijdag	<u>vrijdag</u>
★aagstuk	<u>vraagstuk</u>	■maandags	<u>'s maandags</u>
▲igaar	<u>sigaar</u>	auto●ak	<u>autowrak</u>

LES 4

Een olifant in een rivier

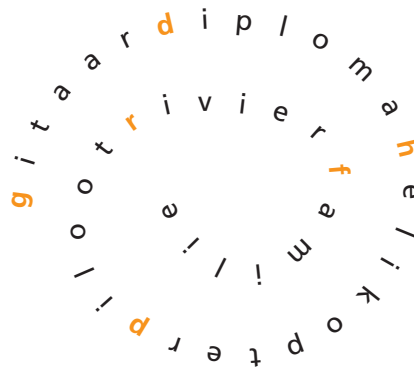
Dit kan ik al!

Ik kan woorden schrijven met de vrije klinker ie als i.

Deze les gaat over ...

1 Spiraalwoorden

- Welke woorden kun je vinden?
- Begin telkens met de gekleurde letter.
- Schrijf de woorden op.

gitaar _____ diploma _____ helikopter _____
piloot _____ rivier _____ familie _____

Aan de slag!

2 Over een gieter en een gitaar

- Lees de woorden.
- Schrijf elk woord in het juiste vak.

februari – papier – driehoek – artikel – dinosaurus – gebieden –
antiek – kwaliteit – kanarie – sinaasappel

Ik hoor ie, ik schrijf ie.	Ik hoor ie, ik schrijf i.
papier _____	februari _____
driehoek _____	artikel _____
gebieden _____	dinosaurus _____
antiek _____	kwaliteit _____
kanarie _____	sinaasappel _____
_____	_____

3 Een bikini in februari?

- Vul de woorden in de juiste zin in.

4.1

bikini – piloot – piano – skileraar – titel – podium – februari – riolen – dirigent – juli

4.1

- 1 De grote vakantie begint meestal op 1 **juli**_____.
- 2 De **piloot**_____ vliegt vandaag twee keer naar Madrid.
- 3 In **februari**_____ lig je niet in je **bikini**_____ op het strand.
- 4 Vooraan op het **podium**_____ stond een zwarte **piano**_____.
- 5 Wat is de **titel**_____ van deze oefening?
- 6 De **skileraar**_____ beoefent kunstjes op de piste.
- 7 In de **riolen**_____ van Brussel leven veel ratten.
- 8 De orkestleden zijn boos op hun **dirigent**_____.

4 Op vliegreis naar Amerika

- Vul bij elke prent het juiste woord met het bijbehorende lidwoord in (indien mogelijk).

het vliegtuig _____

de limonade _____

de brievenbus _____

Amerika _____

de fabriek _____

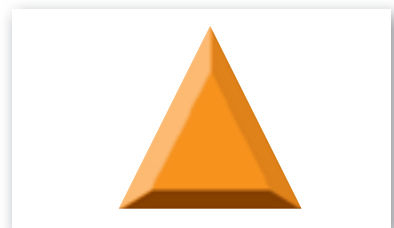
de piano _____

de praline/het snoepje _____

de radio _____

de driehoek _____

5

Oef, het is maar een hersenspinsel!

- Beschrijf de inhoud van elke prent.
- Gebruik eventueel de woorden uit het kader.

kapitein – piratenschap – piraten – figuren – videospel

eigen antwoord

Flits!

- Luister goed.
- Schrijf de woorden op.

piraat _____

rivier _____

ziekenwagen _____

piloot _____

wroeten _____

bikini _____

wrattenzwijn _____

sirene _____

vliegtuigwrak _____

tribune _____

- Een foutje mag. Schrijf het hier eenmaal goed.
Vertel me hoe je het doet!

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik herhaalde het schrijven van woorden met de vrije klinker ie geschreven als i.

Dit kan ik al!

- Ik kan de strategie voor het schrijven van weetwoorden toepassen.

Deze les gaat over ...

1 Memory

- Schrijf de woorden uit het memoryspel hier op.

<u>vakantie</u>	<u>informatie</u>	<u>operatie</u>
<u>station</u>	<u>notitie</u>	<u>emotie</u>
<u>definitie</u>	<u>traditie</u>	<u>illustratie</u>

Aan de slag!

2 Een portie motivatie

- Markeer tie in elk woord.
- Schrijf de woorden juist over.

advertentie	<u>advertentie</u>	demonstratie	<u>demonstratie</u>
politie	<u>politie</u>	prestatie	<u>prestatie</u>
portie	<u>portie</u>	relatie	<u>relatie</u>
situatie	<u>situatie</u>	vakantie	<u>vakantie</u>
operatie	<u>operatie</u>	informatie	<u>informatie</u>

3 Tie of sie?

- Kleur het juiste stukje.
- Schrijf de woorden goed op.
- Gebruik een woordenboek als je twijfelt.

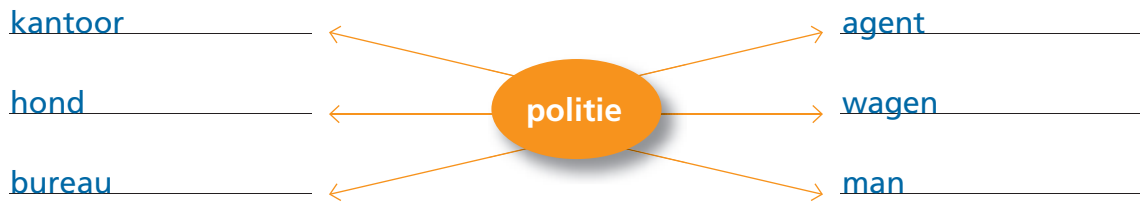
1 Heb jij veel fanta sie – tie ?	<u>fantasia</u>
2 In de paasvakan sie – tie ga ik skiën in Oostenrijk.	<u>paasvakantie</u>
3 Het poli sie – tie kantoor ligt naast de supermarkt.	<u>politiekantoor</u>
4 Ik houd van de illu stra sies – ties in dat boek.	<u>illustraties</u>
5 De chirurg voert een moeilijke ope ra sie – tie uit.	<u>operatie</u>
6 Ik las een ad verten sie – tie in de krant.	<u>advertentie</u>
7 Kun jij die defi ni sie – tie goed onthouden?	<u>definitie</u>
8 Iets wat niet echt is, noem je een illu sie – tie .	<u>illusie</u>

5.1

5.1

4 De politie gaat op vakantie

- Zoek samenstellingen met de woorden politie en vakantie.
- Schrijf de woorden op met het bijbehorende lidwoord. **meerdere antwoorden mogelijk**

het politiekantoor _____
de politieagent _____
de politiewagen _____
de politieman _____
het politiebureau _____
de politiehond _____

de herfstvakantie _____
de krokusvakantie _____
de zomervakantie _____
de vakantieplannen _____
de paasvakantie _____
het vakantiehuis _____

- Kies twee samenstellingen uit.
- Maak met elk van de samenstellingen een goede zin.

eigen antwoord _____

Een hele prestatie!

- Lees de woorden.
- Rangschik de woorden alfabetisch.

attentie – reparatie – portie – situatie – traditie – operatie – informatie – motivatie

attentie, informatie, motivatie, operatie, portie, reparatie, situatie, traditie

Flits!

- Luister goed.
- Schrijf de woorden op.

1 fantasie

4 vakantie

2 illusie

5 operatie

3 politie

6 station

- Een foutje mag. Schrijf het hier eenmaal goed.
Vertel me hoe je het doet!

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik leerde woorden schrijven waarbij de s geschreven wordt als t.

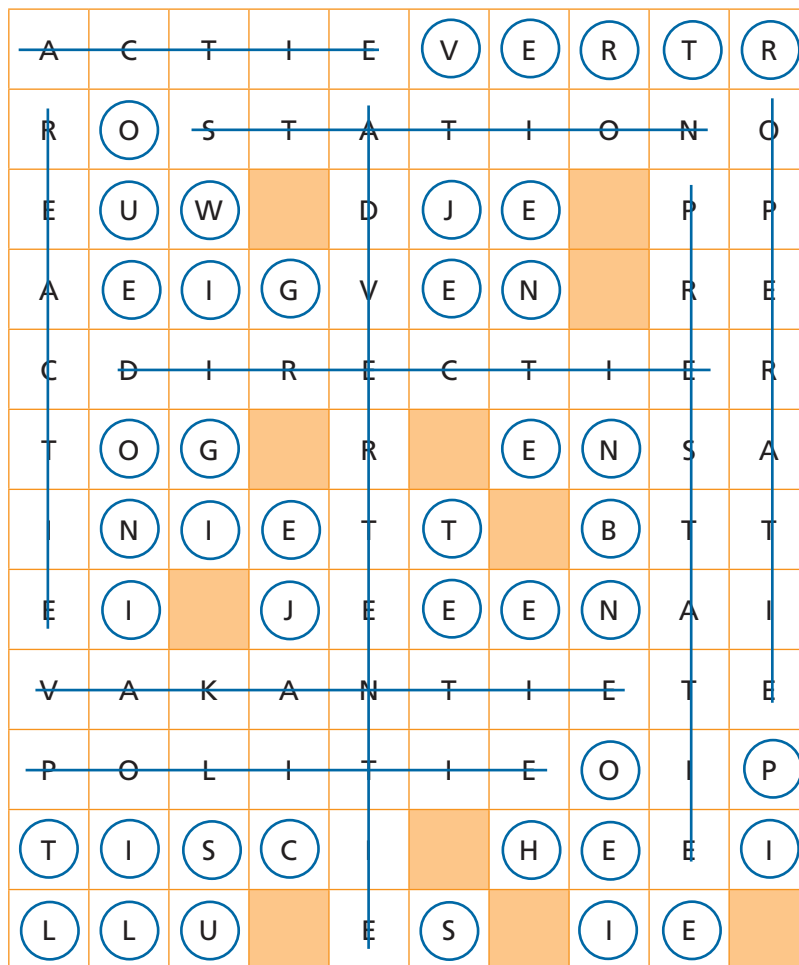
Dit kan ik al!

- Ik kan woorden schrijven waarbij s geschreven wordt als t.

Deze les gaat over ...

1 Optische illusie

- Werk samen met je buur.
- Zoek negen woorden waarbij s geschreven wordt als t.
- Schrijf de woorden op.

actie _____

vakantie _____

advertentie _____

station _____

politie _____

prestatie _____

directie _____

reactie _____

operatie _____

- Omkring de letters die overblijven en zet ze achter elkaar.

- Schrijf de zin op.

Vertrouw je eigen ogen niet bij een optische illusie.

Aan de slag!

2 Wat een prestatie!

- Lees de woorden.
- Kleur de woorden waarbij s geschreven wordt als t.
- Schrijf de woorden op.

advertentie

sportief

adoptie

majesteit

attentie

station

kwaliteit

prestatie

kwartier

variatie

advertentie _____ attentie _____ adoptie _____

variatie _____ prestatie _____ station _____

3 Verstoppertje spelen

- In elke rij staat een woord met -tie.
- Zoek het woord en schrijf het op.

majesteitgelukkigprestatiesportief

prestatie _____

brutaaltraditiekwaliteittiener

traditie _____

vertellentoverenillusievakantie

vakantie _____

gemakkelijksensatiemoeilijk lief

sensatie _____

vriendelijkdemonstratiewerken

demonstratie _____

politieachtervolgenziekenwagen

politie _____

aanhoudenweglopenarrestatie

arrestatie _____

familiegrootvadergeneratie

generatie _____

presentatieomroepertelevisie

presentatie _____

bijzonderadoptiepositief

adoptie _____

6.1

6.1

4 Zie jij wat ik zie?

- Benoem de prenten.
- Kies bij elke prent het juiste woord.

het station – de lotion – de operatie – de isolatie – de repetitie – de reparatie

de operatie _____

het station _____

de repetitie _____

de lotion _____

de isolatie _____

de reparatie _____

5 Een eigen advertentie

- Je wilt graag je fiets verkopen.
- Schrijf zelf een advertentie.
- De woorden in het kader kunnen helpen.

informatie – reparatie – attentie – prestatie – competitie –
reactie – advertentie – opties – garantie

eigen antwoord

Flits!

- Luister goed.
- Schrijf de woorden op.

1 adoptie

2 administratie

3 generatie

4 organisatie

5 garantie

6 informatie

- Een foutje mag. Schrijf het hier eenmaal goed.
Vertel me hoe je het doet!

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik oefende de woorden met s geschreven als t extra in.

Les 4

4.1

- Lees de woorden.
- Vul de woorden op de juiste plaats in het rooster in.
- Een aantal letters zijn al gegeven.

prima – dirigent – figuur – finale – limonade – piloot – kapitaal – klimaat – kandidaat

	P	I	L	O	O	T					
F	I	N	A	L	E						
		K	L	I	M	A	A	T			
				F	I	G	U	U	R		
P	R	I	M	A							
			K	A	N	D	I	D	A	A	T
	K	A	P	I	T	A	A	L			
D	I	R	I	G	E	N	T				
	L	I	M	O	N	A	D	E			

- Welk woord kun je lezen in de gekleurde vakjes?
- Schrijf het op.

olifanten _____

Les 5

5.1

- Lees de woorden.
- Vul elk woord in de juiste zin in.

station – illustraties – operatie – informatie – kerstvakantie – reparatie – politie – prestatie

- 1 In de kerstvakantie kun je gaan skiën in de bergen.
- 2 De politie zet de achtervolging in.
- 3 Kinderboeken hebben vaak mooie illustraties.
- 4 Kun je mij die informatie over blogs eens doorgeven?
- 5 Merel heeft de veldrit gewonnen en dat is een ware prestatie.
- 6 In dat station komen veel treinen toe.
- 7 De reparatie van mijn fiets was behoorlijk duur.
- 8 De operatie duurde wel vier uur.

Les 6

6.1

- Vul bij elke omschrijving het juiste woord in.
- Kies uit de woorden in het kader.

een prestatie – de positie – de spatie – de operatie – de portie –
de isolatie – de advertentie – de reparatie – de informatie

Een ingreep door een chirurg	<u>de operatie</u>
Dit vraag je als je ergens iets meer over wilt weten	<u>de informatie</u>
Dit wordt in huizen gebruikt om de warmte niet te laten ontsnappen	<u>de isolatie</u>
Iets wat je heel goed doet, is	<u>een prestatie</u>
Een korte tekst waarin men reclame maakt	<u>de advertentie</u>
De plaats waar je je bevindt	<u>de positie</u>
Het herstellen van iets	<u>de reparatie</u>
De open ruimte tussen twee woorden in een zin	<u>de spatie</u>
De hoeveelheid die je van iets eet	<u>de portie</u>

Les 4

4.1

- Lees de omschrijving.
- Vul het goede woord in het rooster in.

- 1 Grijs dier met lange slurf
- 2 Orkestleider
- 3 Muziekinstrument met toetsen
- 4 Hij kaapt andere schepen
- 5 1 000 gram is evenveel als 1
- 6 Tweede maand van het jaar
- 7 Je kunt er programma's op bekijken
- 8 Je deed het heel goed of
- 9 Grote waterloop
- 10 Stukje chocola met vulling

1	O	L	I	F	A	N	T		
2	D	I	R	I	G	E	N	T	
3	P	I	A	N	O				
4	P	I	R	A	A	T			
5	K	I	L	O	G	R	A	M	
6	F	E	B	R	U	A	R	I	
7	T	E	L	E	V	I	S	I	E
8	P	R	I	M	A				
9	R	I	V	I	E	R			
10	P	R	A	L	I	N	E		

- Zet de letters uit de gekleurde hokjes achter elkaar.
- Schrijf het gevonden woord op.

finalespel _____

Les 5

5.1

- Wat betekenen de volgende woorden?
- Zoek de betekenis op in het woordenboek (of op internet).
- Maak een goede zin met de woorden.

definitie – lotion – intelligentie – illustratie – nationaal – advertentie

eigen antwoord

Les 6

6.1

- Lees de omschrijving.
- Vul het juiste woord in met het bijbehorende lidwoord.
- Bij twijfel kun je de woorden zoeken in les 5 en les 6.

De dienst die de teksten voor de krant verzamelt

de redactie

Iets wat omschrijft wat iets is, vaak gebruikt in wiskunde

de definitie

Een klein geschenk dat je aan iemand geeft

de attentie

De plaats waar treinen toekomen en vertrekken

het station

Een product dat je op je lichaam kunt smeren

de lotion

De zekerheid van kosteloos herstel die je krijgt als je iets aankoopt

de garantie

Een oud gebruik, vaak eigen aan een familie

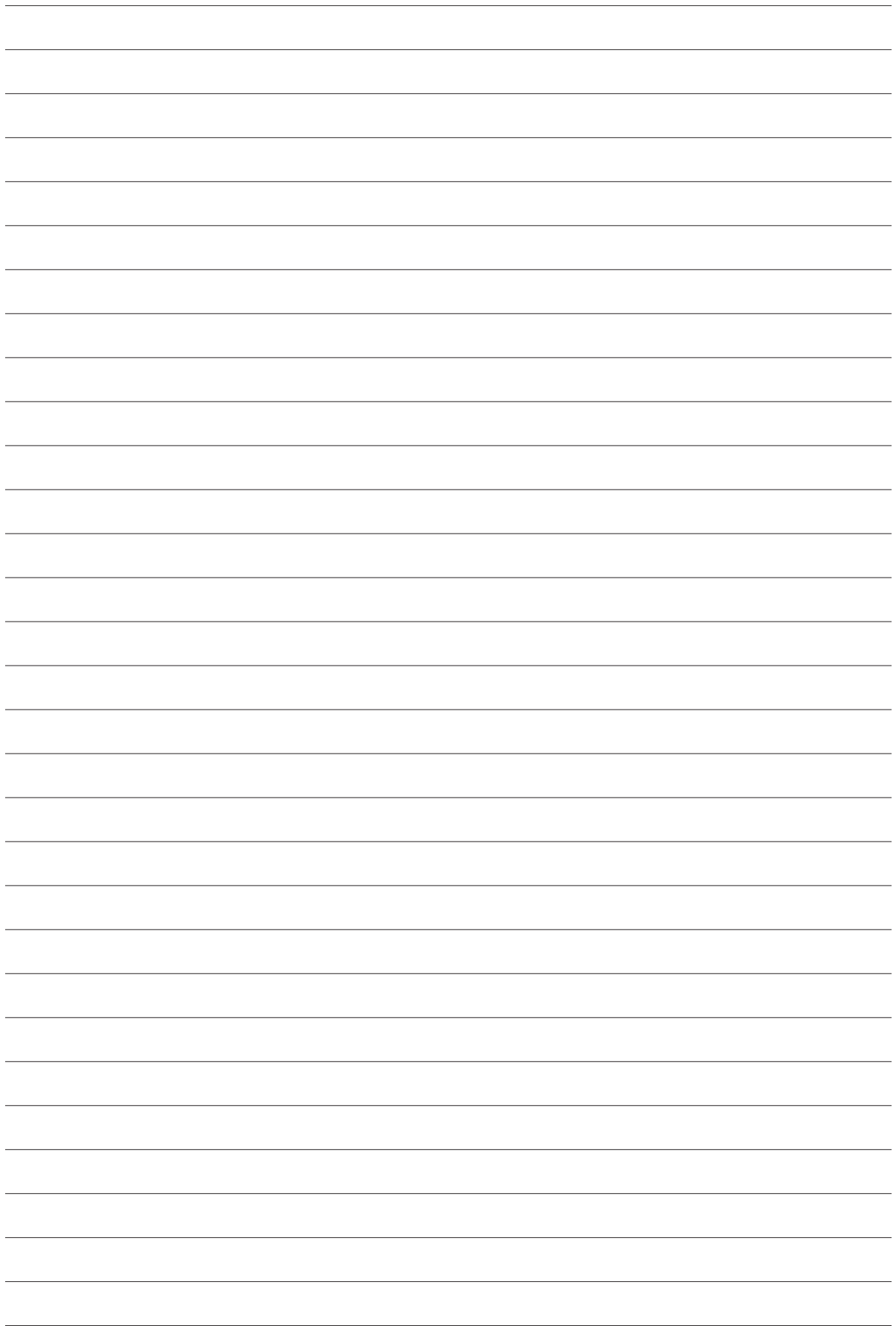
de traditie

Een ander woord voor de toestand waarin je je bevindt

de situatie

De leidinggevende in een school of bedrijf

de directie

Thema 4

Zinnen beminnen

Dit kan ik al!

Ik kan alfabetisch rangschikken tot op de eerste en de tweede letter.

Deze les gaat over ...

1 Rare plaatsen?

- Zoek samen met je buur de plaatsnamen op in een atlas.
- Noteer van elke plaats in welk land die ligt.

Aken Duitsland Stockholm Zweden
Valencia Spanje Boekarest Roemenië

Alfabetisch rangschikken

Voorbeeld: beer – giraf – aap – dolfijn – leeuw – eend

- Geef de eerste letter van elk woord een andere kleur.
- Geef de aangeduide letters in het alfabet dezelfde kleur.
a – b – c – d – e – f – g – h – i – j – k – l – m – n – o – p – q – r – s – t – u – v – w – x – y – z
- Noteer het woord dat met de eerste gekleurde letter begint.
aap
- Noteer dan het woord met de volgende gekleurde letter.
aap – beer
- Werk op deze manier de reeks af.
aap – beer – dolfijn – eend – giraf – leeuw
- Als de eerste letter van een of meer woorden dezelfde is, kijk je naar de tweede letter.
Voorbeeld: raam – rond, want a komt voor o in het alfabet

Aan de slag!

2 Wie mag eerst?

- Lees de woorden.
- Rangschik de woorden alfabetisch.

spreken – zingen – luisteren luisteren, spreken, zingen
Josua – Jeske – Janne Janne, Jeske, Josua
Diest – Deurne – Durbuy – Doornik Deurne, Diest, Doornik, Durbuy

3 Even opwarmen

- Noteer de woorden uit het kader alfabetisch.

krachtig – mannelijk – haastig – toevallig – veilig – vrouwelijk – koninklijk – noodzakelijk – nauwkeurig – nieuwsgierig

1.1

1.1

haastig, koninklijk, krachtig, mannelijk, nauwkeurig, nieuwsgierig, noodzakelijk,
toevallig, veilig, vrouwelijk

4 Een ordelijke boekenkast

- Per vier leerlingen krijgen jullie boeken uit de klasbibliotheek.
- Rangschik de boeken alfabetisch volgens de familienaam van de auteur.

5 Nog meer opzoekwerk

- Zoek telkens drie Belgische plaatsnamen met dezelfde gegeven beginletter.
- Noteer de namen in alfabetische volgorde.
- Je mag een atlas gebruiken. **meerdere antwoorden mogelijk**

A Aalst, Aarlen, Antwerpen

B Bornem, Brugge, Brussel

G Geel, Genk, Gent

L Leuven, Lier, Lokeren

Flits!

- Luister goed.
- Schrijf de woorden op.

televisie _____ politie _____ station _____

prestatie _____ spatie _____

- Rangschik de woorden alfabetisch.

politie, prestatie, spatie, station, televisie

- Een foutje mag. Schrijf het hier eenmaal goed.
Vertel me hoe je het doet!
-
-
-
-

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik herhaalde het alfabetisch rangschikken tot op de tweede letter.

Dit kan ik al!

- Ik kan het dubbelepunt gebruiken voor verklarende opsommingen.

Deze les gaat over ...

1 Een beetje zenuwachtig

- Lees het interview.

Lisa is op weg naar de bibliotheek. Ze heeft een afspraak met een jeugdauteur.
De auteur staat haar al op te wachten. 'Dag Lisa', zegt hij. 'Dag Dirk', antwoordt Lisa.
Lisa mag vandaag een interview afnemen. Ze stelt zenuwachtig haar eerste vraag: 'Is het fijn om jeugdauteur te zijn?'
'Ik vind het een heel fijne job', zegt de man.

- Kleur de beginaanhalingen.
- Onderstreep de eindaanhalingen.

De aanhaling

- wordt gebruikt om de woorden die iemand zegt letterlijk aan te halen;
- wordt tussen aanhalingstekens geplaatst;
- begint altijd met een hoofdletter.

beginaanhaling	eindaanhaling
Er staat altijd een komma buiten de aanhaling. Bij een vraag of uitroep komt het vraagteken of uitroepteken binnen de aanhaling te staan en een komma buiten de aanhaling.	Je plaatst een dubbelepunt voor de eindaanhaling. Het leesteken komt binnen de aanhalingstekens te staan.
<u>Voorbeelden:</u> 'Ik vertrek vandaag op reis', zegt Ali. 'Kijk uit!', roept de meester. 'Waar ga je heen?', vraagt Joke.	<u>Voorbeelden:</u> Ali zegt: 'Ik vertrek vandaag op reis.' De meester roept: 'Kijk uit!' Joke vraagt: 'Waar ga je heen?'

Aan de slag!

2 Dialoog

- Schrijf de zinnen opnieuw.
- Schrijf het dubbelepunt en de aanhalingstekens waar het hoort.
- Denk aan de hoofdletters.

De auteur vraagt waar ga jij naar school?

De auteur vraagt: 'Waar ga jij naar school?'

Ik ga naar de gemeenteschool antwoordt Lisa.

'Ik ga naar de gemeenteschool', antwoordt Lisa.

Lisa vertelt verder ik zit in het vijfde leerjaar.

Lisa vertelt verder: 'Ik zit in het vijfde leerjaar.'

Dat zal vast een boeiend leerjaar zijn zegt de man.

'Dat zal vast een boeiend leerjaar zijn', zegt de man.

3 Enkele vragen

- Lees de vragen van Lisa aan Dirk.
- Vul de zinnen aan.
- Gebruik daarbij aanhalingstekens, dubbelepunten en hoofdletters waar het hoort.

Wanneer ben je begonnen met schrijven?

Ik ben begonnen toen ik twintig jaar was.

Wie inspireerde jou om te gaan schrijven?

Niet echt een bepaald iemand.

Waarom ben je dan beginnen te schrijven?

Ik las zelf graag en wilde kinderen ook leesplezier gunnen.

Dank je wel voor het interview.

Dat is heel graag gedaan!

Lisa vraagt: 'Wanneer ben je begonnen met schrijven?'

'Ik ben begonnen toen ik twintig jaar was', antwoordt Dirk.

'Wie inspireerde jou om te gaan schrijven?', vraagt Lisa.

Dirk zegt: 'Niet echt een bepaald iemand.'

Lisa is verbaasd en vraagt: 'Waarom ben je dan beginnen te schrijven?'

Dirk zegt: 'Ik las zelf graag en wilde kinderen ook leesplezier gunnen.'

Lisa zegt: 'Dank je wel voor het interview.'

'Dat is heel graag gedaan!', zegt Dirk enthousiast.

4

Lisa vond het fantastisch

7

- Maak een zin met de zinsdelen.
- Vervoeg altijd het werkwoord.
- Plaats aanhalingstekens en leestekens.

Het was fantastisch / roepen / Lisa.

'Het was fantastisch!', roept Lisa.

Mama / vragen / wat was fantastisch.

Mama vraagt: 'Wat was fantastisch?'

Lisa / antwoorden / het interview met jeugdauteur Dirk natuurlijk.

Lisa antwoordt: 'Het interview met jeugdauteur Dirk natuurlijk.'

Dat vind ik leuk om te horen / zeggen / mama.

'Dat vind ik leuk om te horen', zegt mama.

Lisa / zeggen / nu ga ik het interview snel uitschrijven, zodat ik het morgen door de juf kan laten lezen.

Lisa zegt: 'Nu ga ik het interview snel uitschrijven, zodat ik het morgen door de juf kan laten lezen.'

5

Zelf op pad!

- Wie zou jij graag interviewen?
- Zoek informatie op over die persoon.
- Schrijf een interview uit met vragen en antwoorden.
- Gebruik aanhalingstekens.

eigen antwoord

Flits!

- Luister goed.
- Noteer de zinnen volledig.
- Let op hoofdletters en leestekens.

Mama zegt: 'Flore, je moet je spullen nog opruimen!'

Flore antwoordt: 'Daar heb ik geen zin in.'

'Je zult wel moeten, want we krijgen bezoek', zegt mama.

'Wie komt er dan?', vraagt Flore.

- Een foutje mag. Schrijf het hier eenmaal goed.
Vertel me hoe je het doet!

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik leerde aanhalingstekens en een dubbelepunt plaatsen bij aanhalingen.

Dit kan ik al!

- Ik kan leestekens plaatsen waar het hoort: punt, komma, uitroepetekens en vraagtekens.
- Ik kan het dubbelepunt en aanhalingstekens gebruiken bij een aanhaling.

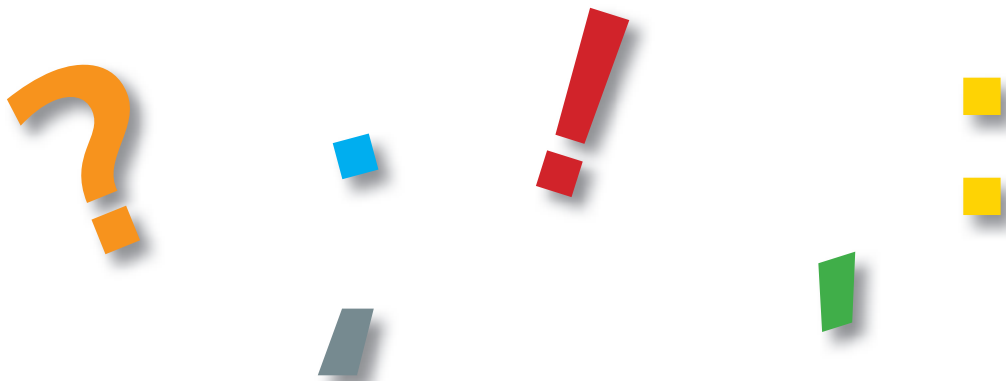
Deze les gaat over ...

1 Speuren maar

- Lees het interview dat je van je juf of meester krijgt.
- Kleur in de tekst alle leestekens.
- Vul daarna de zinnen in het kader aan.
- Kies uit de gegeven woorden.

vraagtekens – dubbelepunt – dubbelepunt – aanhalingstekens –
komma – komma – uitroepetekens – punt

Een zin sluit ik af met een **punt** _____.
 Aan het eind van een vraag zet ik een **vraagtekens** _____.
 Na een uitroep plaats ik een **uitroepetekens** _____.
 Net voor een opsomming schrijf ik een **dubbelepunt** _____.
 Tussen de delen van die opsomming zet ik een **komma** _____.
 Wat iemand zegt, schrijf ik tussen **aanhalingstekens** _____.
 Wordt een citaat aangekondigd (hij zegt, zij roept ...), dan schrijf ik een **dubbelepunt** _____ voor de aanhaling.
 Staat het citaat eerst en staat daarna wie het heeft gezegd, dan schrijf ik een **komma** _____ na de aanhaling.

Het leesteken

Een leesteken is een teken:

- dat helpt om een zin beter te kunnen lezen;
- dat aangeeft HOE je de zin moet lezen.

Voorbeelden:

.	Een zin die je zegt .	Elke dag haalt hij brood.
?	Een zin die je vraagt .	Waarom is Kaat zo boos?
!	Een zin die je roept . Een zin die zegt dat je iets moet doen .	Dat is niet fijn! Ruim die rommel op!
:	Een zin waarin je iets opsomt .	Sander sport vaak: lopen, voetballen en fietsen.
'	Een zin waarin je iets opsomt . Het zorgt voor een korte pauze in de zin.	Fien ziet graag kleuren: groen, geel, rood en paars.

Aan de slag!

2

Opgeruimd staat netjes!

11

- Vul de juiste leestekens aan.
- Kies uit: komma, punt, vraagteken, uitroepetekens, dubbele punt en aanhalingstekens.

We genieten eerst van een lekker ontbijt : koffiekoeken , fruitsap en een appel .

Daarna wandelen we naar het bos om afval te verzamelen . ' Stop ! Kom kijken !', roept Jonas .

Dan zegt hij stil : ' Een vogel heeft een nest in een boom gebouwd .'

Aan het eind van de wandeling zegt Marie teleurgesteld : ' Ik heb alleen maar een vuile zakdoek gevonden .'

3

Er komt iets bij

11

- Schrijf de zinnen over.
- Plaats de ontbrekende leestekens.
- Kies uit: punt, komma, uitroepteken, vraagteken, dubbele punt en aanhalingstekens.
- Denk ook aan de hoofdletters.

3.1

3.1

Is dit geen sprinkhaan vraagt Leen

'Is dit geen sprinkhaan?', vraagt Leen.

Ricardo zegt wat een lekker ontbijt

Ricardo zegt: 'Wat een lekker ontbijt!'

De juf vraagt wie heeft er nog veel energie

De juf vraagt: 'Wie heeft er nog veel energie?'

Wat een leuke dag is dit zegt Leen enthousiast tegen Samira

'Wat een leuke dag is dit!', zegt Leen enthousiast tegen Samira.

4

Ik tekstballon, wij tekstballonnen ...

- Schrijf in een zin wat in de tekstballon staat.
- Gebruik de passende leestekens.

Wat fijn dat jullie een handje komen helpen!

Graag gedaan! We hebben een hart voor de natuur.

'Wat fijn dat jullie een handje komen helpen!', _____ zegt de natuurgids.

Leen en Samira antwoorden: 'Graag gedaan! We hebben een hart voor de natuur.'

Kijk eens wat ik uit de beek heb gevestig!

Dat is een wrakstuk van een oude fiets.

'Kijk eens wat ik uit de beek heb gevestig!', _____ roept Jonas.

Joshua zegt verbaasd: 'Dat is een wrakstuk van een oude fiets.'

5

Eigen inspiratie!

- Schrijf zelf een leuke tekst (mop, grappige uitspraak ...) in beide tekstballonnen.
- Maak daarna zinnen met de teksten uit de tekstballonnen.

eigen antwoord

Flits!

- Schrijf de zinnen opnieuw.
- Plaats de nodige leestekens en aanhalingstekens.
- Denk aan de hoofdletters.

Misschien doen we wel een kostbare vondst lacht Marie

'Misschien doen we wel een kostbare vondst!', lacht Marie.

Jonas roept weet jij waar mijn werkhandschoenen liggen

Jonas roept: 'Weet jij waar mijn werkhandschoenen liggen?'

Harde werkers moeten beloond worden lacht de natuurgids

'Harde werkers moeten beloond worden!', lacht de natuurgids.

- Een foutje mag. Schrijf het hier eenmaal goed.
Vertel me hoe je het doet!

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik oefende extra op het schrijven van aanhalingstekens.

Les 1

1.1

10

- Lees de woorden.
- De eerste letter is telkens dezelfde.
- Kleur de tweede letter van elk woord.
- Rangschik de woorden alfabetisch.

konijn – kameel – kwikstaart – kever

kameel, kever, konijn, kwikstaart

dromedaris – dinosaurus – dolfijn – dashond

dashond, dinosaurus, dolfijn, dromedaris

Apeldoorn – Aken – Antwerpen – Athene – Amsterdam

Aken, Amsterdam, Antwerpen, Apeldoorn, Athene

Les 2

2.1

11

- Schrijf de zinnen opnieuw.
- Plaats aanhalingstekens en leestekens waar het hoort.
- Denk ook aan de hoofdletters.

Leen zegt ik ga vandaag een wandeling maken.

Leen zegt: 'Ik ga vandaag een wandeling maken.'

Dan wil ik wel met je mee antwoordt Ricardo.

'Dan wil ik wel met je mee', antwoordt Ricardo.

We zullen de anderen ook meevragen stelt Leen voor.

'We zullen de anderen ook meevragen', stelt Leen voor.

Ricardo zegt lachend hoe meer zielen, hoe meer vreugd!

Ricardo zegt lachend: 'Hoe meer zielen, hoe meer vreugd!'

- Schrijf elke zin als een citaat.
- Gebruik aanhalingstekens en leestekens waar het hoort.
- Denk aan de hoofdletters.
- Kijk naar het voorbeeld.

Voorbeeld:

Jonas zegt dat hij heel moe is.

Jonas zegt: 'Ik ben heel moe.'

Joshua zegt dat hij morgen niet naar school komt.

Joshua zegt: 'Ik kom morgen niet naar school.'

De meester vraagt waarom hij er niet zal zijn.

De meester vraagt: 'Waarom zul je er niet zijn?'

Joshua antwoordt dat hij naar het ziekenhuis moet.

Joshua antwoordt: 'Ik moet naar het ziekenhuis.'

Speel je mee?

- Kraak de code.
- Schrijf de woorden op.

Tip!

1 = a, 2 = b, 3 = c, 4 = d, 5 = e ...

7 9 20 1 1 18

gitaar _____

15 12 9 6 1 14 20

olifant _____

4 18 15 13 5 4 1 18 9 19

dromedaris _____

22 18 9 5 14 4 5 14

vrienden _____

22 1 11 1 14 20 9 5

vakantie _____

23 18 15 5 20 5 14

wroeten _____

Meeroefeningen

Les 1

1.1

- Noteer de voornamen van al je klasgenoten.
- Rangschik de namen alfabetisch.

10

eigen antwoord

Les 2

2.1

- Zet de woorden in de goede volgorde.
- Vervoeg ook het werkwoord.
- Gebruik aanhalingstekens en leestekens waar het hoort.
- Begin met het gekleurde woord.

7

Hajar / wil / gaan / zeggen / ik / schaatsen / vandaag.

Hajar zegt: 'Ik wil vandaag gaan schaatsen.'

niet / antwoorden / open / schaatsbaan / Bert / **de** / vandaag / is.

'De schaatsbaan is vandaag niet open', antwoordt Bert.

boos / zeggen / **Hajar** / zoek / wel / dan / ik / is / open / die / een!

Hajar zegt boos: 'Dan zoek ik een die wel open is!'

Voor het deel van de zin tussen aanhalingstekens zijn andere antwoorden mogelijk.

3.1

7

11

- Schrijf de zinnen op twee manieren.
- Gebruik in de ene zin beginaanhaling en in de andere zin eindaanhaling.
- Schrijf de passende leestekens.
- Vervoeg ook het werkwoord.

Jonas / roepen / Kijk! Wat een speciale vogel!

Jonas roept: 'Kijk! Wat een speciale vogel!'

'Kijk! Wat een speciale vogel!', roept Jonas.

De natuurgids / antwoorden / Dat is de pestvogel.

De natuurgids antwoordt: 'Dat is de pestvogel.'

'Dat is de pestvogel', antwoordt de natuurgids.

Jonas / zeggen / Wat een rare naam voor zo'n mooie vogel!

Jonas zegt: 'Wat een rare naam voor zo'n mooie vogel!'

'Wat een rare naam voor zo'n mooie vogel!', zegt Jonas.

Speel je mee?

- Kraak de code.
- Schrijf de woorden op.

Tip!

1 = d, 2 = e, 3 = f, 4 = g, 5 = h ...

8 2 15 16 17 19 24 8 24 11 17 6 2

kerstvakantie

3 24 10 6 9 6 2 3 2 2 16 17

familiefeest

20 6 11 17 2 15 10 24 24 11 1

wintermaand

Dit kan ik al!

- Ik kan de strategie voor verdubbelen en verenkelen toepassen.

Deze les gaat over ...

1 Raad je mee?

- Werk samen met je buur.
- Los de raadsels op.
- Vul telkens een werkwoord in.

Je doet dit in bad of onder de douche met water en zeep

wassen

In de kleuterklas wordt veel geleerd, maar mogen kinderen ook nog

spelen

Jezelf op een snelle manier op je voeten voortbewegen

lopen/rennen

Een verhaal voor iemand voorlezen uit een boek noem je ook

vertellen

Dit doe je 's nachts in je bed

slapen/dromen

Aan de slag!

2 Even herhalen!

3

- Maak er meer van.

de figuur de figuren

de slak de slakken

de sok de sokken

de plaats de plaatsen

de minuut de minuten

het verhaal de verhalen

het onderwerp de onderwerpen

het ogenblik de ogenblikken

3 Omgekeerd werken

- Schrijf de woorden in het enkelvoud met het bijbehorende lidwoord.

schooljuffen de schooljuf

kleurpotloden het kleurpotlood

toetsen de toets

dromen de droom

atlassen de atlas

piloten de piloot

straffen de straf

resultaten het resultaat

knuffelberen de knuffelbeer

keukenkasten de keukenkast

schooldagen de schooldag

ballonnen de ballon

eikenbomen de eikenboom

boomhutten de boomhut

4

Een dierenboek met ...

3

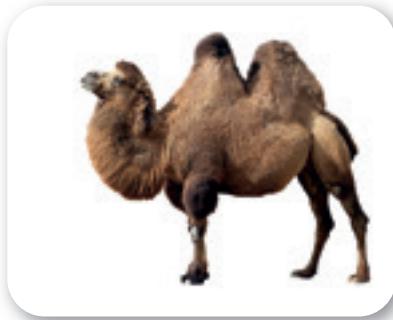
- Benoem de prenten.
- Schrijf de woorden telkens in het meervoud.

4.1

4.1

ijsberen

kamelen

schildpadden

nijlpaarden

goudvissen

sprinkhanen

olifanten

krokodillen

konijnen

10

- Rangschik de namen van de dieren alfabetisch.

goudvissen, ijsberen, kamelen, konijnen, krokodillen, nijlpaarden, olifanten,

schildpadden, sprinkhanen

5**Dubbeldictee**

- Zoek vijf woorden waarbij je de strategie voor verdubbelen of verenkelen toepast.
- Schrijf de woorden op.
- Dicteer de woorden daarna aan een klasgenoot.
- Controleer samen of de woorden juist zijn.
- Draai de rollen om.

mijn woorden**dictee**

eigen antwoord _____

Flits!

- Luister goed.
- Schrijf de zinnen op.

Vorige week gingen we peddelen op een meer. _____

De boottocht liep ellendig af. _____

De twee matrozen verloren hun peddels. _____

We dobberden uren stuurloos rond. _____

- Een foutje mag. Schrijf het hier eenmaal goed.
Vertel me hoe je het doet!

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik herhaalde de strategie voor verdubbelen en verenkelen.

Dit kan ik al!

- Ik kan werkwoorden vervoegen in de tegenwoordige tijd.
- Ik kan de strategie voor verdubbelen en verenkelen toepassen.

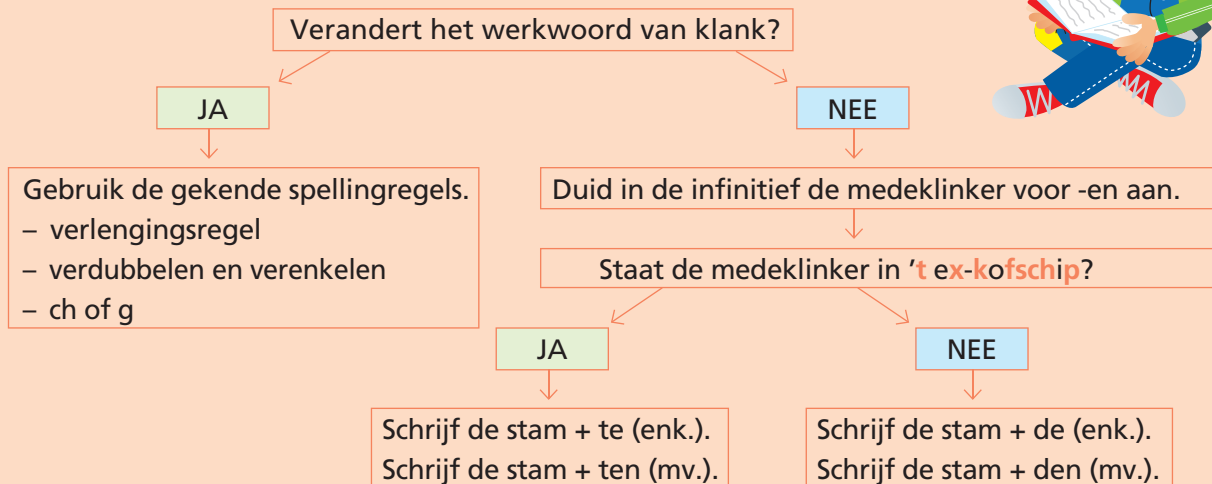
Deze les gaat over ...

1 Vroeger

- Lees de zinnen.
 - Kleur het vakje bij de zinnen die over vroeger gaan.
 - Omkring in de zinnen over vroeger de persoonsvorm.
■ Ik <u>zwom</u> als een vis in het water. ■ Ik <u>speelde</u> vaak in de tuin. ☐ Ik eet mijn bord nooit leeg. ☐ Ik slaap als een marmot. ■ Ik <u>viel</u> regelmatig op de grond. ☐ Ik fiets nog niet zo goed.	☐ Ik zwem als een vis in het water. ☐ Ik speel vaak in de tuin. ■ Ik <u>at</u> mijn bord nooit leeg. ■ Ik <u>sloop</u> als een marmot. ☐ Ik val regelmatig op de grond. ■ Ik <u>fietste</u> nog niet zo goed.

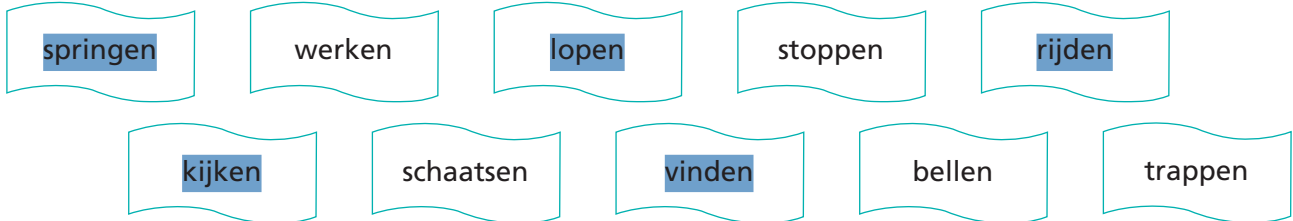
Het vervoegen van persoonsvormen in de verleden tijd

Aan de slag!

2 Zwak of sterk

- Kleur de werkwoorden die in de verleden tijd van klank veranderen.

- Schrijf van elke infinitief de ik-vorm in de verleden tijd.
- Rangschik in het juiste vak.

2

klankverandering	geen klankverandering
Ik sprong _____	Ik werkte _____
Ik liep _____	Ik stopte _____
Ik reed _____	Ik schaatste _____
Ik keek _____	Ik belde _____
Ik vond _____	Ik trapte _____

3 Andere klanken

2

- Schrijf het werkwoord in de verleden tijd.

5.1

Ik **rijd** met de fiets naar school.

Gisteren **reed** _____ ik met de fiets naar school.

5.1

Mijn broer **loopt** erg hard.

Vorige week **liep** _____ mijn broer zijn beste tijd.

Vandaag **geeft** de juf veel huiswerk.

De juf **gaf** _____ vorige week geen enkele taak op.

De slager **snijdt** het vlees.

De slager **sneed** _____ onlangs in zijn vinger.

Wij **hebben** vandaag geen school.

Hadden _____ jullie ook al een vrije dag?

Ik **vind** mijn zwembroek niet.

Gelukkig **vond** _____ mama hem nog net op tijd.

Zij **houdt** de ballon vast.

Het meisje **hield** _____ de ballon niet goed vast.

Ik **drink** graag melk.

Vanochtend **dronk** _____ ik twee glazen melk.

De poes **zit** in de boom.

De poes **zat** _____ daarnet nog onder de tafel.

De man **fluit** een vrolijk deuntje.

De scheidrechter **floot** _____ de wedstrijd af.

De vogels **vliegen** naar hun nest.

Vorige winter **vlogen** _____ veel vogels weg.

4 Wat komt erbij?

- Schrijf naast elke infinitief de stam.
- Vul de goede vorm van het werkwoord in de verleden tijd in.

5.2

5.2

infinitief	stam	
spelen	<u>speel</u>	Wij <u>speelden</u> een leuk spel.
stoppen	<u>stop</u>	De auto <u>stopte</u> voor het rode licht.
werken	<u>werk</u>	Oma <u>werkte</u> de hele dag in de tuin.
vertellen	<u>vertel</u>	De juf <u>vertelde</u> een waargebeurd verhaal.
plakken	<u>plak</u>	De kleuter <u>plakte</u> de snippers op zijn blad.
delen	<u>deel</u>	Tijdens de wandeling <u>deelden</u> vrijwilligers water uit.
dansen	<u>dans</u>	De jongens <u>dansten</u> urenlang.
voetballen	<u>voetbal</u>	Zaterdag <u>voetbalden</u> de meisjes op kunstgras.
kammen	<u>kam</u>	De ruiters <u>kamden</u> elke dag de manen van hun paard.
plagen	<u>plaag</u>	De rakkers <u>plaagden</u> elkaar tijdens het bosspel.
kennen	<u>ken</u>	<u>Kende</u> jij die persoon goed?
straffen	<u>straf</u>	Mama <u>strafte</u> ons omdat we stout waren.
beloven	<u>beloof</u>	Mijn oom <u>beloofde</u> me een uitstap naar zee.
vieren	<u>vier</u>	Vorig jaar <u>vierde</u> opa zijn tachtigste verjaardag.
kleuren	<u>kleur</u>	Die lieve meid <u>kleurde</u> de tekening mooi in.

5 Dat was leuk!

- Schrijf een korte tekst over een leuke gebeurtenis die voorbij is.
- Vervoeg de werkwoorden in de verleden tijd.

eigen antwoord

Flits!

- Luister goed.
- Schrijf de zinnen op.

De tovenaar toverde een konijn uit zijn hoed.

Gisteren zwommen we voor het goede doel.

De kunstenaar tekende een mooi portret.

De voetballers speelden een zware wedstrijd.

We keken naar een leuke film in de klas.

- Een foutje mag. Schrijf het hier eenmaal goed.
Vertel me hoe je het doet!

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik leerde werkwoorden die van klank veranderen vervoegen in de verleden tijd.
- Ik leerde werkwoorden die niet van klank veranderen vervoegen in de verleden tijd.

Dit kan ik al!

- Ik kan werkwoorden vervoegen in de tegenwoordige tijd.
- Ik kan werkwoorden vervoegen in de verleden tijd.

Deze les gaat over ...

1 Is het nu ja of nee?

- Maak een ja-nee vraag met de gegeven zinnen.

Verliefde mensen maken soms gekke sprongen.

Maken verliefde mensen soms gekke sprongen?

Jonas vond na enig zoekwerk een oude blokfluit.

Vond Jonas na enig zoekwerk een oude blokfluit?

Jonas verstopte zich achter een struik.

Verstopte Jonas zich achter een struik?

De buurman komt boos op straat kijken.

Komt de buurman boos op straat kijken?

- Welk zinsdeel staat nu telkens vooraan?

de persoonsvorm

Aan de slag!

2 Klankverandering?

7

13

- Kleur de persoonsvorm groen als hij in de tegenwoordige tijd (nu) staat.
- Kleur de persoonsvorm geel als hij in de verleden tijd (vroeger) staat.
- Klankverandering of niet? Omkring.
- Schrijf de persoonsvorm in de andere tijd.

De jongens liepen twee toertjes in het stadspark.	Klankverandering?
De jongens lopen twee toertjes in het stadspark.	ja (K) nee (L)
Thomas droomt over de toekomst.	Klankverandering?
Thomas droomde over de toekomst.	ja (R) nee (N)
De meisjes speelden tijdens de speeltijd met de diablo's.	Klankverandering?
De meisjes spelen tijdens de speeltijd met de diablo's.	ja (I) nee (A)
Jonas vindt een muntstuk van 2 euro op de stoep.	Klankverandering?
Jonas vond een muntstuk van 2 euro op de stoep.	ja (P) nee (M)

De bruidegom kwam de bruid afhalen met een paardenkoets.	Klankverandering?
De bruidegom komt de bruid afhalen met een paardenkoets.	ja (W) nee (S)
De auteur toont zijn nieuwste boek aan het grote publiek.	Klankverandering?
De auteur toonde zijn nieuwste boek aan het grote publiek.	ja (O) nee (E)
Vader zong een liedje luidkeels mee in de wagen.	Klankverandering?
Vader zingt een liedje luidkeels mee in de wagen.	ja (R) nee (N)
De hotelgast geeft zijn sleutel af aan de receptioniste.	Klankverandering?
De hotelgast gaf zijn sleutel af aan de receptioniste.	ja (K) nee (S)

- Zet de omringde letters achter elkaar.

knap werk _____

3

In de goede oude tijd

7

- Onderzoek in welke tijd de zin is geschreven: tegenwoordige tijd of verleden tijd.
- Schrijf de zin daarna in de andere tijd.

6.1

13

Jonas fietst naar het huis van Leen.

6.1

Jonas fietste naar het huis van Leen.

Hij maakte een mooie diamant voor haar.

Hij maakt een mooie diamant voor haar.

De juf vertelde over het leven van Shakespeare.

De juf vertelt over het leven van Shakespeare.

Jonas probeert een leuk deuntje op zijn blokfluit te spelen.

Jonas probeerde een leuk deuntje op zijn blokfluit te spelen.

4 Het geschenk van Jonas

- Omkring in elke zin de persoonsvorm.
- Kleur het juiste vakje.

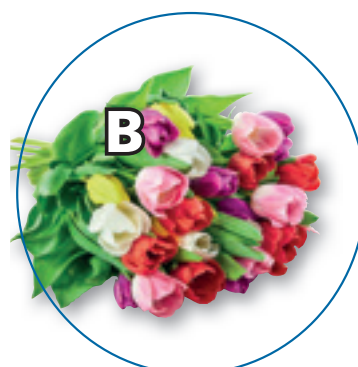
	tegenwoordige tijd nu	verleden tijd vroeger
Het is de schuld van de kat.	2 stappen naar beneden	2 stappen naar rechts
De juf vertelde het verhaal van Romeo en Julia.	1 stap naar beneden	3 stappen naar rechts
Shakespeare was een bekende schrijver.	3 stappen naar rechts	2 stappen naar beneden
Jonas vindt een oude blokfluit.	1 stap naar links	2 stappen naar beneden
Jonas klom in de struiken.	4 stappen naar rechts	2 stappen naar beneden
Leen doet het raam open.	4 stappen naar rechts	3 stappen naar links
De agent keek Jonas boos aan.	3 stappen naar rechts	3 stappen naar boven
Is Leen boos op Jonas?	2 stappen naar boven	1 stap naar links
Jonas kocht een leuk geschenk voor Leen.	2 stappen naar boven	3 stappen naar rechts
De wandelende takken ontsnappen .	2 stappen naar beneden	3 stappen naar links
Jonas fietste terug naar huis.	2 stappen naar rechts	1 stap naar links
De buurman sleep .	1 stap naar links	2 stappen naar beneden
De kat kijkt haar baasje lief aan.	2 stappen naar beneden	3 stappen naar boven

- Zet nu de stappen op het rooster.

START	A	U	O	I	J	P	I	V	Q
F	X	V	K	U	Q	C	N	F	L
J	E	D	B	M	G	N	A	C	R
P	N	T	L	R	H	I	M	J	O
G	F	E	T	Y	U	Z	S	W	E
Q	W	V	S	G	D	A	Z	B	A
K	M	G	W	L	P	H	O	K	K
R	S	B	X	H	T	C	F	B	D

Je komt uit bij de letter **B**_____.

- Omkring het geschenk dat Leen krijgt.

5

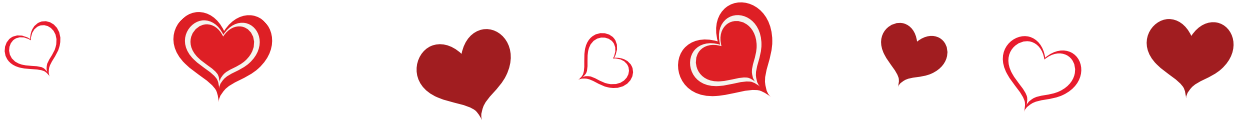
Jonas is verliefd

- Lees de tekst.
- Vul in elke zin het juiste werkwoord in.
- Je vervoegt de werkwoorden in de verleden tijd.

vertrekken – inspireren – eten – zoeken – vertellen – denken – gaan – fietsen – zullen – schrijven

Vandaag **vertelde** _____ de juf het verhaal van Romeo en Julia. Dat _____ **inspireerde** _____ Jonas. Hij **fietste** _____ naar huis en **dacht** _____ na over de manier waarop hij zijn liefde aan Leen zou verklaren. Hij **zocht** _____ iets origineels. **Zou** _____ hij een boeket bloemen kopen? Jonas **at** _____ haastig en **ging** _____ naar zijn kamer. Daar **schreef** _____ hij een leuk briefje voor Leen. Nadien **vertrok** _____ Jonas met zijn fiets richting Leen.

Flits!

- Luister goed.
- Vul de ontbrekende woorden in.

Jonas **bestelde** _____ een ruiker bloemen.
Hopelijk **vindt** _____ Leen ze mooi.
Hij **fietste** _____ naar haar toe.
Leen **sliep** _____ al.
Jonas **speelde** _____ een deuntje op zijn blokfluit.
Toen **werd** _____ Leen wakker.

- Een foutje mag. Schrijf het hier eenmaal goed.
Vertel me hoe je het doet!

Dit heb ik vandaag geleerd!

- Ik herhaalde het vervoegen van werkwoorden in de tegenwoordige tijd.
- Ik herhaalde het vervoegen van werkwoorden in de verleden tijd.

Weeroefeningen

Les 4

4.1

Schrijf de woorden in het meervoud.

de regenboog de regenbogen

het pakket de pakketten

de planeet de planeten

de godsdienst de godsdiensten

het kantoor de kantoren

het rekenboek de rekenboeken

de kandidaat de kandidaten

de eigenschap de eigenschappen

het ontwerp de ontwerpen

de diamant de diamanten

Les 5

5.1

Vervoeg de werkwoorden in de verleden tijd.

Vul de tabel aan.

13

	rijden	lopen	vergeten
Ik ...	<u>reed</u>	<u>liep</u>	<u>vergat</u>
De jongen ...	<u>reed</u>	<u>liep</u>	<u>vergat</u>
Jullie ...	<u>reden</u>	<u>liepen</u>	<u>vergaten</u>

	slapen	zwemmen	snijden
Ik ...	<u>sliep</u>	<u>zwom</u>	<u>sneed</u>
De jongen ...	<u>sliep</u>	<u>zwom</u>	<u>sneed</u>
Jullie ...	<u>sliepen</u>	<u>zwommen</u>	<u>snedden</u>

5.2

- Vervoeg de werkwoorden in de verleden tijd.
- Noteer de stam.
- Vul de juiste werkwoordsvorm in de zin in.

infinitief

stam

pikken	<u>pik</u>
raken	<u>raak</u>
wassen	<u>was</u>
trouwen	<u>trouw</u>
bouwen	<u>bouw</u>
scheuren	<u>scheur</u>
sparen	<u>spaar</u>
blaffen	<u>blaf</u>
pakken	<u>pak</u>
roken	<u>rook</u>

De kippen pikten alle graantjes weg.
 De speelster raakte de bal niet aan.
 Na het sporten waste mama zich meteen.
 De mannen trouwden op een mooie zomerdag.
 In de eik bouwde een merel een nest.
 Hij scheurde het blad stuk.
 Seppe spaarde voor een nieuwe tablet.
 De honden blaften naar elke voorbijganger.
 Ik pakte mijn koffer zelf in.
 Opa rookte vroeger sigaren.

Les 6

6.1

- Verandert de persoonsvorm in de verleden tijd van klank? Omkring.
- Schrijf de persoonsvorm in de andere tijd: tegenwoordige tijd wordt verleden tijd en omgekeerd.

7

13

Hij bracht de boeken terug naar de bibliotheek.	Klankverandering?
Hij brengt de boeken terug naar de bibliotheek.	<u>ja</u> nee
De dief stal een duur fototoestel.	Klankverandering?
De dief steelt een duur fototoestel.	<u>ja</u> nee
De peuter tekent op het nieuwe behangpapier.	Klankverandering?
De peuter tekende op het nieuwe behangpapier.	ja <u>nee</u>
De leerlingen zwemmen elke week 50 m schoolslag.	Klankverandering?
De leerlingen zwommen elke week 50 m schoolslag.	<u>ja</u> nee
De muzikant vond zijn blokfluit niet meer.	Klankverandering?
De muzikant vindt zijn blokfluit niet meer.	<u>ja</u> nee

Meeroefeningen

Les 4

4.1

Gebruik het meervoud van elk woord in een zin.

Zinnen zijn eigen antwoord.

3

wetenschap wetenschappen

portret portretten

schoendoos schoendozen

klaslokaal klaslokalen

boekenkast boekenkasten

Les 5

5.1

- Zoek van elk werkwoord de verleden tijd.
- Vul in elke zin de juiste werkwoordsvorm in.

13

slapen – zwemmen – lopen – vergeten – fluiten – bijten – zitten – weten – vallen – komen

Gisteren kwamen oom en tante op bezoek.

De kat sliep een hele namiddag op de bank.

Ik beet een groot stuk uit die lekkere appel.

De goudvissen zwommen in een mooie vijver in de tuin.

De oude man viel op het gladde voetpad.

De vogels floten vanochtend een mooie melodie.

De vrouw vergat haar portemonnee.

Wij wisten het juiste antwoord.

Ik liep gisteren tegen een boom aan.

Vorig jaar zaten wij met 25 leerlingen in de klas.

- Zoek het goede werkwoord.
- Schrijf het in de verleden tijd.
- Vul het op de juiste plaats in het rooster in.

boetsen – passen – leren – tekenen – dwalen – botsen – toeteren – regeren

Tip!
Begin met het langste woord.

			De auto		De trein		De student		De hond		
			↓		↓		↓		↓		
							L				
De kunstenaar	→	B	O	E	T	S	E	E	R	D	E
		O			O			E		W	
Ik	→	P	A	S	T	E		R		A	
		S			T			D		A	
Het meisje	→	T	E	K	E	N	D	E		L	
		E			R					D	
					D					E	
De koning	→	R	E	G	E	E	R	D	E		

6.1

- Schrijf de zinnen in de andere tijd.
- Pas de zin aan waar nodig.
- Kijk naar het voorbeeld.

Voorbeeld:

Ricardo **vertrekt volgende** week met de bus naar Spanje.

Ricardo **vertrok vorige** week met de bus naar Spanje.

Vorige maand zwom Younes een moeilijke wedstrijd.

Volgende maand zwemt Younes een moeilijke wedstrijd. _____

De meester vond mijn werk gisteren niet goed.

De meester vindt mijn werk vandaag niet goed. _____

Samira speelt volgend jaar in een film mee.

Samira speelde vorig jaar in een film mee. _____

Mijn mama werkte gisteren in Nederland.

Mijn mama werkt morgen in Nederland. _____

Ella leest tegen volgende week haar boek uit.

Ella las tegen vorige week haar boek uit. _____

Inhoud

Thema 3 Spinsels en andere verzinsels

Les 1 'n Apostrof of twee p. 4

Les 2 Vredelievend of wraakzuchtig? p. 8

Les 3 Een avondje griezelen p. 11

Herhalingsles 1 Weeroefeningen p. 15

Herhalingsles 1 Meeroefeningen p. 17

Les 4 Een olifant in een rivier p. 19

Les 5 Wil jij ook een portie? p. 23

Les 6 Informatie op de televisie p. 26

Herhalingsles 2 Weeroefeningen p. 30

Herhalingsles 2 Meeroefeningen p. 32

Thema 4 Zinnen beminnen

Les 1 Van Afrika tot ... p. 36

Les 2 Het interview p. 39

Les 3 Allemaal tekens p. 43

Herhalingsles 1 Weeroefeningen p. 47

Herhalingsles 1 Meeroefeningen p. 49

Les 4 Voorlezen en vertellen p. 51

Les 5 De tijd van toen p. 54

Les 6 Een geschenk voor Leen p. 58

Herhalingsles 2 Weeroefeningen p. 62

Herhalingsles 2 Meeroefeningen p. 64

Ann Dauw

ISBN 978-90-301-5786-1

9 789030 157861